

FYLKESMANNEN I NORD-TRØNDELAG

Landbruksavdelingen

Saksbehandler: Kristian Wibe

Deres ref.:
Vår ref.: 2007/8718

Vår dato: 14.02.2008
Arkivnr: 544

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Ny lov om dyrevelferd. Høringsuttalelse.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag viser til høringsutkastet til ny Lov om dyrevelferd, og gir gjennom denne henvendelsen sin høringsuttalelse.

Dagens dyrevernavlov fastsetter overordnede hensyn til dyrevelferd. Dette foreslås videreført i ny lov om dyrevelferd. Lovutkastet overlater i stor grad til forvaltningen å utforme nærmere forskrifter. Slike forskrifter eksisterer allerede på mange områder, særlig innenfor næringsmessig dyrehold. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har forventninger til at det arbeides videre med å oppdatere og utvikle forskrifter innenfor de rammer lov om dyrevelferd trekker opp, og forutsetter gode høringsprosesser også for disse slik at både forvaltning og næringsinteresser blir trukket inn før forskriftene blir gjeldende.

Tidligere dyrevernavlovgiving både i Norge og i andre europeiske land fokuserte primært på at dyr skulle beskyttes mot mishandling, vanskjøtsel og lidelse. Som følge av økt kunnskap og endringer i samfunnets holdninger, har det vært en utvikling i retning av å legge større vekt på dyrevelferd utover det å beskytte dyr mot lidelse.

Drøfting og vurderinger.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag mener det er riktig og nødvendig med en gjennomgang av lovverket på området, og støtter at betegnelsen *dyrevelferd* er så sentralt.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag mener videre at det er riktig at lovforslaget angir overordnede prinsipper, og i stor grad overlater til forvaltningen å utforme nærmere forskrifter.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag støtter i all hovedsak lovforslaget, og mener drøftingene som ligger til grunn for resultatet er grundige og uttømmende. En tillater seg likevel å kommentere enkelte viktige tema og formuleringer.

Varsling.

Departementet foreslår å innføre varslingsplikt som et viktig virkemiddel for å kunne avdekke situasjoner som kan utvikle seg til en alvorlig dyrevernsak. Varslingsplikten slår inn i tilfeller der man har grunn til å tro at dyr blir utsatt for mishandling eller alvorlig svikt vedrørende miljø, tilsyn og stell. I enkelte tilfeller vil personer gjennom sin yrkesutøvelse få kjennskap til alvorlig dyremishandling eller vanstell. Dette vil for eksempel gjelde veterinærer og helsepersonell, men også andre yrkesgrupper som prester, advokater m.fl. Det drøftes om noen yrkesgruppers yrkespålagte taushetsplikt skal vike for plikten til å varsle om alvorlig dyremishandling eller vanskjøtsel. For flere av disse gruppene, er det viktig å opprettholde et tillitsforhold til klient/pasient, noe som taler for at man skal være tilbakeholdne med å pålegge dem er varslingsplikt. Det er også vurdert hvorvidt varslingsplikten også skal gjelde for

personer som er unntatt fra vitneplikt etter straffeprosesslovens § 122. Dette gjelder blant annet for ektefelle og slektninger i rett opp- eller nedstigende linje.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag mener at den yrkespålagte taushetsplikten skal vike for plikten til å varsle om alvorlig dyremishandling eller vanskjøtsel. Vi er av den oppfatning at hensynet til å opprettholde et tillitsforhold til klient/pasient bør stå tilbake for hensynet til å hindre alvorlig dyremishandling m.v.

Situasjonen er imidlertid en annen når det gjelder nærstående. Det vil være for belastende å kreve varslingsplikt av de som har, og skal fortsette å ha, et nært forhold til den som utøver handlinger i strid med lov om dyrevelferd. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag mener en her må ha en praksis som er i tråd med gjeldende strafferettslige prinsipper.

Kompetanse.

En av hovedstrategiene i dyrevelferdsmeldingen er å øke kunnskapen og bevisstheten rundt dyrevelferd. Det drøftes at både lang erfaring og formell opplæring er faktorer som taler for at en person har nødvendig kompetanse. Det er i flere særlover hjemlet et krav til kompetanse hos den som utøver eller er ansvarlig for en aktivitet. Slike kompetansekrav er begrunnet i andre hensyn enn dyrevelferd, men vil i noen grad også kunne ivareta dyrevelferdshensynet. For eksempel stilles det kompetansekrav til fiskeoppdrettere i akvakulturlovgivningen og til fiskere i saltvannsfiskelovgivningen. Også viltlovgivningens krav til jegeres kompetanse, vil i stor grad ivareta dyrevelferdshensyn. Kompetansekravet i ulikt regelverk bør harmoniseres slik at det ikke oppstår motstrid.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag støtter at det vedtas en vid hjemmel til å gi nærmere forskrifter om kompetanse. Mer konkrete krav til kompetanse vil i praksis måtte tilpasses til den enkelte aktivitet, noe som mest hensiktsmessig gjøres gjennom forskrifter.

Dyrs levemiljø og gjerder.

Det foreslås å lovfeste et krav om at dyr skal ha adgang til egnet og trygt tilholdsrom utenom normal beiteperiode. Ikke alle dyr trenger tilholdsrom. Dette gjelder for eksempel tamrein som går fritt tilnærmet hele året. Mange hevder at dyr som sau og hest ikke trenger tilholdsrom i deler av landet. Det har imidlertid vært påvist at helårs utegang for slike arter kan føre til dårlig dyrevelferd, eksempelvis grunnet klimatiske forhold eller underernæring. Departementet mener at det bør være en generell plikt til å sørge for egnet tilholdsrom utenom normal beiteperiode, med hjemmel til å regulere tilholdsrom og unntak fra krav om oppholdsrom i forskrift.

Kravet vil få betydning for driftsformen utgangersau.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag støtter at kravet om egnet og trygt tilholdsrom innføres, og at forskriften regulerer hvilke tiltak som er påkrevet ut fra dyreslag og klimatiske forhold i det enkelte område.

Det foreslås i lovteksten at piggråd forbys som gjerdemateriale.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag støtter innføring av et slikt forbud.

Viltlevende dyr. Jakt, fangst og fiske.

Det legges vekt på at jakt, fiske og fangst skal utøves på en dyrevelferdsmessig forsvarlig måte. Høringsforslaget legger opp til at det gis hjemmel til å utarbeide nærmere forskrifter om utøvelse av jakt, fangst og fiske.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag støtter forslaget.

Administrative bestemmelser og sanksjoner.

Departementet foreslår at Mattilsynet skal føre tilsyn og kan fatte nødvendige vedtak for gjennomføring av bestemmelser gitt i eller i medhold av lov om dyrevelferd. I dag er det

rettsvesenet som har myndighet til å fradømme personer retten til å holde dyr eller ha med dyr å gjøre. Enkeltvedtakskompetansen i forbindelse med tilsyn vil bli plassert på slike nivåer i Mattilsynet at klagebehandling normalt ikke går høyere enn til sentralledet i Mattilsynet. Mattilsynet har kompetanse for behandling av slike saker, og det kan forventes betydelig raskere saksbehandling enn hva en har erfaring for er tilfelle når politi og rettsvesen behandler saker etter dyrevernloven.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag støtter forslaget om at Mattilsynet gis myndighet til å fatte vedtak for gjennomføring av bestemmelser gitt i eller i medhold av loven, herunder myndighet til å frata personer rett til å holde dyr.

Departementet foreslår å beholde, og presiserer, at Mattilsynet kan fatte vedtak om beiterestriksjoner for å beskytte husdyr mot rovvilt.

Dette er et ømtålig område for næringsorganisasjonene. Beiteretten i utmark er viktig, spesielt for saueholdet. Utmarksbeitet er viktig for den samla produksjon på det enkelte bruk, det er økonomisk fordelaktig, og dreiningen av landbrukspolitikken de senere år har styrket beitebruk i utmark gjennom økonomiske virkemidler.

Vedtak om restriksjoner i beiteområder skal, i henhold til forslaget, utløse rett til økonomisk kompensasjon for dyreeier. Det omtales imidlertid at restriksjoner inntil en ukes varighet ikke gir rett til kompensasjon.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag mener det er behov for å ha lovhjemmel til å kunne iverksette beiterestriksjoner i akutte rovviltsituasjoner. En vil imidlertid peke på at beiterestriksjoner må være siste utveg for beskyttelse av husdyr mot rovviltskader når andre forebyggende og konfliktdempende tiltak er prøvd med negativt resultat. For å sikre enhetlig forvaltning mener Fylkesmannen i Nord-Trøndelag at det er Mattilsynets regionkontorer som skal kunne iverksette beiterestriksjoner.

Beiterestriksjoner skal bare kunne iverksettes for kortere og avgrensede perioder.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag vil også mene at det skal ytes kompensasjon for beiterestriksjoner fra første dag, uansett lengde av perioden restriksjonene skal gjelde for. Dersom beiterestriksjoner medfører ekstra sanking ut over det brukerne nødvendigvis må utføre, må det ytes kompensasjon for ekstraarbeid knyttet til ekstraordinær sanking utenom ordinær sanketidspunkt for beiteområdet.

Departementet foreslår at andre tilsynsorganer på dyrevernområdet som dyrevernemndene og Forsøksdyrutvalget ikke skal lovfestes. Det foreslås på samme måte som i matloven en hjemmel som gir anledning til å legge tilsynsmyndighet til andre organer enn Mattilsynet. Den foreslåtte bestemmelsen gir anledning til å videreføre både dyrevernemndene og Forsøksdyrutvalget som organer med egen forvaltningsmyndighet på området. Begge organer vil bli nærmere vurdert etter høringsrunden.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag er enig i at Mattilsynet er godt kvalifisert til å ha det samlede ansvar i dyrevernarbeidet, og at grensene mellom Mattilsynets oppgaver og dyrevernemndenes oppgaver i dag kan virke uklare.

Fylkesmannen vil imidlertid framheve at en lekmannsnemnd kan ha fortrinn i forhold til profesjonelle forvaltere i å reflektere gjeldende samfunnsmoral (hindre unødige lidelse). En vil videre hevde at dyrevernemndene bidrar til synliggjøring av dyrevernarbeidet, til økt kunnskap og interesse for dyrevern lokalt, og gir arbeidet legitimitet. Lokalt forankrede nemnder har ofte god kunnskap over det dyreholdet som utøves i området.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag konkluderer med at dyrevernemndene bør videreføres med Mattilsynet som sekretariat for nemndas arbeid.

Med hilsen

Inger Lise Gjørv
Fylkesmann

Kirsten Indgjerd Værdal
Landbruksdirektør

Saksbehandlers telefon: 74 16 82 04